

nævner dette, fordi det maaske turde være et Særkende for denne Betænkning. Dette saa meget mere som Betænkningen jo omhandler et af de mest brændende Nutidsspørgsmaal, Spørgsmaalet om, hvad der kan gøres for at raade Bod paa den Arbejdsløshedsnød, der til Tider indtræffer rundt omkring i de forskellige Samfund og ogsaa har ytret sig stærkt herhjemme, og som paa Grund af hele Storindustriens Udvikling er i Begreb med at blive permanent.

Naar jeg nu omtaler Sagen, skal jeg ogsaa afholde mig fra at slaa paa de lyriske Streng, uagtet hele den Sag, det her drejer sig om, jo godt kunde give Anledning dertil, da den stærkt kan berøre den menneskelige Følelse. Naar denne Sag stilles frem til en Realitetsbehandling, forekommer det mig, at man først bliver stillet overfor to bestemte Spørgsmaal, som man maa stille sig i Forhold til. Det første Spørgsmaal, der da møder en, er dette, hvorvidt der kan siges at være nogen Nødvendighed for Staten til at tage dette Spørgsmaal op til Løsning, og med hvilken Ret man kan forlange dette, og det næste Spørgsmaal, der melder sig, hvis det første bliver besvaret bejaende, vil jeg da forme saaledes: Hvilke Principper kan man da lægge til Grund for en Løsning af dette Spørgsmaal.

Med Hensyn til det første Spørgsmaal: hvorvidt der kan siges at være nogen Nødvendighed for, at det offentlige tager sig af denne Sag, har Kommissionen ikke været i nogen som helst Tvivl. Kommissionen anser det for fuldt forsvarligt, at det offentlige træder hjælpende til overfor Arbejdsløshedsnød, og den anser det tillige for at være et Formaal, der i sig rummer en meget stor Samfundsinteresse. Foruden de Motiver, som Betænkningen og Forslaget i saa Henseende indeholde, og som jeg selvfølgelig ikke skal gentage, vil jeg gerne sige, at for min Betragtning staar det saadan, at den Nød, der følger af Arbejdsløshed, er den allerværste, der kan tænkes. At den Nød og Fattigdom, der er en Følge af Sygdom, kan være overordentlig haard og slem, forstaar sig — det kende vi alle sammen og have set eller erfaret det i det praktiske Liv —, men der er dog her et Forhold, som det er værd at lægge Mærke til, nemlig at mod denne Nød kan man dog til en vis Grad dække sig gennem Sygeforsikring. Vi have jo herhjemme gennemført en Sygekasselov, som tager det Sigte, at enhver, der har Omsorg for sig og sine, ved at tiltræde en

saadan Forsikring til en vis Grad kan dække sig paa en saadan Maade, at den offentlige Forsorg med dens Følger ikke saadan lige straks kommer til at staa for Døren. En anden Side ved denne Sag er, at den almindelige Godgørenhed her ikke spørger om Grunden, men kun ser paa Nøden, og den træder jo — det kende vi alle sammen — i en Mængde Tilfælde til og søger at lindre denne. Sygdomsnøden er man i Almindelighed tilbøjelig til at opfatte som en Tilskikkelse af Forsynet eller Skæbnen, om man vil, og „hvad Skæbnen en Gang vil, det kan man ej undgælde“ — jeg tænker mig, at der er maaske akkurat lige saa megen Skæbnetro i vore Dage, som der var paa Holbergs Tid. Ganske anderledes er det med Arbejdsløshedsnøden. At staa med et sundt Legeme og to arbejdsvante Hænder, men af en eller anden Grund uforskyldt at være kastet ud af Arbejde, at gaa omkring og søge og stadigvæk blive afvist, uden at det er muligt at komme ind, og med den Tanke bag, at de, der sidde derhjemme, have det trangt og lide Nød — det er i mine Øjne omtrent den værste Nød, der kan tænkes. Men overfor denne er jo Forholdet ganske anderledes. Her spørger nemlig den almindelige Godgørenhed om Grunden: Hvad er Grunden til, at den vedkommende er i Nød? Den almindelige Godgørenhed ved jo saa godt, at den almindelige Erfaring, som allerede Biskop Balle havde gjort, at Menneskene ikke ere saa gode, som de burde være, gør sig ogsaa gældende for de arbejdsløses Vedkommende. Man spørger: Er det ikke Arbejderens egen Skyld, at han er arbejdsløs, er Nøden uforskyldt, har han ogsaa anstrengt sig til det alleryderste for at faa Fortjeneste og undgaa den Nød, som er kommen over ham? Disse Spørgsmaal melde sig straks let og ganske naturligt — det forstaar sig —, og Besvarelsen deraf beror jo ganske paa den enkeltes Skøn. Men Følgen deraf er, at Hjælpen, naar det drejer sig om Arbejdsløshedsnøden, er længere borte, og at den almindelige Godgørenhed er bleven ligesom hvad man kunde kalde tungere paa Haanden. Hele dette Forhold vækker let hos den stræbsomme Arbejder en Bitterhed, der vender sig imod Samfundet selv, samtidig med, at den offentlige Forsorg nødes til at træde hjælpende til, men under den alleruheldigste Form, nemlig som Hjælp ydet gennem det offentlige Fattigvæsen. Ganske vist kan man sige, at dette Fænomen hører ganske særligt